



# DZIENNIK URZĘDOWY

## MINISTRA ŚRODOWISKA

---

Warszawa, dnia 7 lutego 2012 r.

**Poz. 7**

### ZARZĄDZENIE Nr 7 MINISTRA ŚRODOWISKA<sup>1)</sup>

z dnia 26 stycznia 2012 r.

#### w sprawie zadań ochronnych dla Wigierskiego Parku Narodowego

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.<sup>2)</sup>) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się zadania ochronne dla Wigierskiego Parku Narodowego, zwanego dalej „Parkiem”, na 2012 r.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, które określa załącznik nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, stanowiący załącznik nr 2 do zarządzenia;
- 3) opis sposobów ochrony czynnej gatunków roślin, grzybów i zwierząt, stanowiący załącznik nr 3 do zarządzenia;
- 4) wskazanie obszarów objętych ochroną ścisłą, czynną oraz krajobrazową, które określa załącznik nr 4 do zarządzenia;
- 5) ustalenie miejsc udostępnianych w celach naukowych, edukacyjnych, kulturowych, turystycznych, rekreacyjnych i sportowych, z podaniem maksymalnej liczby osób mogących przebywać jednocześnie w tych miejscach, które określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

MINISTER ŚRODOWISKA

---

<sup>1)</sup> Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 248, poz. 1493 i Nr 284, poz. 1671).

<sup>2)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 i Nr 215, poz. 1664, z 2010 r. Nr 76, poz. 489 i Nr 119, poz. 804 oraz z 2011 r. Nr 34, poz. 170, Nr 94, poz. 549, Nr 208, poz. 1241 i Nr 224, poz. 1337.

**IDENTYFIKACJA I OCENA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ  
WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ SPOSOBY ELIMINACJI LUB  
OGRANICZANIA TYCH ZAGROŻEŃ I ICH SKUTKÓW**

I. Zagrożenia wewnętrzne istniejące

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Urbanizacja Parku - degradacja walorów przyrodniczych i krajobrazowych	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Kontynuacja działań zmierzających do opracowania planu ochrony i uzyskania dla niego społecznej akceptacji.</li><li>2. Wprowadzenie do planu ochrony, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego województwa zapisów ograniczających zabudowę terenu Parku, w szczególności obszarów położonych poza granicami skupionej zabudowy miejscowości, oraz innych zasad i wytycznych dotyczących gospodarowania przestrzenią i budownictwa na terenie Parku.</li><li>3. Prowadzenie postępowań w sprawie decyzji o warunkach zabudowy z uwzględnieniem zasady ostrożności.</li><li>4. Wykupy gruntów</li></ol>
2	Zanieczyszczenie środowiska, w szczególności powietrza i powierzchni gleby	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Zbiórka, segregacja i wywóz odpadów stałych (zadanie samorządów lokalnych).</li><li>2. Likwidacja starych składowisk odpadów i rekultywacja terenu.</li><li>3. Termomodernizacja budynków i modernizacja systemów ich ogrzewania.</li><li>4. Wprowadzanie i popularyzacja technologii wykorzystania odnawialnych źródeł energii.</li><li>5. Monitoring jakości powietrza i gleby</li></ol>
3	Zanieczyszczenie wód	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Popieranie i propagowanie systemu rozbudowy oczyszczania ścieków i kanalizacji wsi, a także systemu wprowadzania oczyszczania ścieków burzowych.</li><li>2. Ograniczanie zanieczyszczania wód powierzchniowych i podziemnych odciekami z przyłm obornika - budowa płyt obornikowych.</li><li>3. Utrzymanie i odtwarzanie trwałej pokrywy roślinnej w strefie brzegowej wód.</li><li>4. Zachowanie nieużytków i innych gruntów z trwałą pokrywą roślinną, położonych w zlewniach bezpośrednich wód.</li><li>5. Wpływanie na ograniczanie stosowania nawozów mineralnych i środków ochrony roślin w zlewniach bezpośrednich jezior.</li><li>6. Wykupy gruntów położonych w zlewniach bezpośrednich.</li></ol>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>7. Prowadzenie badań naukowych i monitoringu jakości wód.</li> <li>8. Ograniczanie skutków eutrofizacji jezior poprzez sterowanie strukturą i liczebnością zespołów ryb.</li> <li>9. Zachęcanie rolników z terenu Parku i otuliny do uczestnictwa w programach rolno-środowiskowych</li> </ul>
4	Zmiany stosunków wodnych	<ul style="list-style-type: none"> <li>1. Utrzymanie właściwego poziomu (stanu) wód powierzchniowych i gruntowych.</li> <li>2. Zapobieganie osuszaniu terenów podmokłych i likwidacji drobnych zbiorników wodnych.</li> <li>3. Odtwarzanie śródpolnych i śródleśnych oczek wodnych.</li> <li>4. Ochrona małej retencji.</li> <li>5. Utrzymanie naturalnej zmienności przepływów w ciekach.</li> <li>6. Prowadzenie monitoringu hydrologicznego</li> </ul>
5	Wysychanie i murszenie torfowisk	Utrzymanie w stanie naturalnym lub renaturalizacja terenów torfowiskowych, również dzięki ich wykupom
6	<ul style="list-style-type: none"> <li>1. Obniżenie naturalnej odporności ekosystemów leśnych na działanie czynników wewnętrznych i zewnętrznych.</li> <li>2. Degradacja siedlisk w lasach przekształconych antropogenicznie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>1. Renaturalizacja drzewostanów poprzez regulację struktury przestrzennej, gatunkowej i wiekowej.</li> <li>2. Przebudowa drzewostanów - dolesianie wybranych luk i przerzedzeń.</li> <li>3. Porządkowanie powierzchni i przygotowanie gleby pod odnowienia w drodze: <ul style="list-style-type: none"> <li>1) samosiewu,</li> <li>2) siewu,</li> <li>3) sadzenia.</li> </ul> </li> <li>4. Zalesienia - poprawki i uzupełnienia.</li> <li>5. Pielęgnacja upraw.</li> <li>6. Kształtowanie stabilnej struktury zbiorowiska leśnego.</li> <li>7. Cięcia pielęgnacyjno-hodowlane i ochronne.</li> <li>8. Przerzedzanie wyznaczonych partii drzewostanów: <ul style="list-style-type: none"> <li>1) wzmaganie naturalnej odporności drzewostanów,</li> <li>2) inicjowanie odnowień naturalnych.</li> </ul> </li> <li>9. Prowadzenie działań renaturalizacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk i gatunków chronionych w ramach sieci Natura 2000</li> </ul>
7	Zagrożenia drzewostanów przez masowe pojawienie się niektórych gatunków owadów	<ul style="list-style-type: none"> <li>1. Prognozowanie występowania owadów.</li> <li>2. Wykładanie pułapek.</li> <li>3. Wyszukiwanie i usuwanie części drzew zasiedlonych.</li> <li>4. Usuwanie części drzew iglastych przewróconych lub złamanych w wyniku działania czynników abiotycznych.</li> <li>5. Korowanie drewna.</li> <li>6. Mechaniczne rozdrabnianie pozostających części drzew, które mogą się stać bazą rozmnożenia dla kambiofagów, z pozostawieniem ich na powierzchni</li> </ul>
8	Zagrożenia drzewostanów przez grzyby pasożytnicze	<ul style="list-style-type: none"> <li>1. Ograniczanie występowania huby korzeniowej poprzez zabezpieczanie pni po ściętych drzewach preparatami biologicznymi.</li> <li>2. Usuwanie części drzew porażonych</li> </ul>
9	Szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne	<ul style="list-style-type: none"> <li>1. Regulacja liczebności oraz struktury wiekowej i płciowej.</li> <li>2. Zabezpieczanie upraw leśnych przed zgryzaniem.</li> <li>3. Zwiększenie bazy żerowej poprzez uprawę poletek z uprawami</li> </ul>

		rolnymi. 4. Okresowe obserwacje uszkodzeń drzewostanów
10	Uszkodzenia w drzewostanach w wyniku działania wiatru, śniegu i lodu	1. Kształtowanie wewnętrznej struktury lasu w celu zwiększania stabilności (odporności) drzewostanów na działanie czynników abiotycznych. 2. Usuwanie części drzew połamanych i wywróconych, których pozostawienie groziłoby zasiedleniem przez owady zagrażające trwałości drzewostanów
11	Deficyt rozkładającego się drewna w ekosystemach leśnych	1. Pozostawienie zamierających i martwych drzew, które nie niosą ryzyka zasiedlenia przez owady zagrażające trwałości drzewostanów. 2. Dążenie do uzyskania zasobów martwego drewna powyżej 10m <sup>3</sup> /ha
12	Pożary	1. Wykonanie i odnawianie pasów przeciwpożarowych. 2. Utrzymanie wyznaczonych dróg w stanie przejezdności. 3. Stała kontrola terenu w okresie zagrożenia pożarowego. 4. Gaszenie pożarów. 5. Oczyszczanie punktów czerpania wody. 6. Usuwanie materiałów łatwopalnych z terenów zagrożonych. 7. Remont i wymiana tablic informacyjnych o zagrożeniach pożarowych
13	Zmniejszanie się różnorodności biologicznej w nieleśnych ekosystemach łądowych	1. Powstrzymywanie (na wybranych obszarach) sukcesji zbiorowisk nieleśnych poprzez eliminowanie drzew i krzewów. 2. Utrzymanie gruntów uprawnych – zespołów upraw. 3. Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk. 4. Wykupy przyrodniczo cennych gruntów nieleśnych
14	Spadek różnorodności gatunkowej, zmiany struktury gatunkowej i liczebności ryb	1. Zarybienia wybranych wód Parku wylęgiem i narybkiem gatunków zagrożonych wyginięciem oraz wykazujących niską liczebność. 2. Restytucja gatunków, które wyginęły w wyniku antropopresji (sum, troć jeziorowa). 3. Odłowy regulacyjne i kontrolne. 4. Badania naukowe i monitoring zmian zachodzących w strukturze i liczebności zespołów ichtiofauny. 5. Zwalczanie kłusownictwa rybackiego, dostosowanie zasad wędkowania do potrzeb ochrony ekosystemów wodnych. 6. Pozyskanie ikry siei, sielawy i szczupaka, hodowla wylęgu w warunkach kontrolowanych
15	Wzrastająca presja kormorana czarnego na zespoły ryb	1. Uwzględnianie wzrastającej presji kormorana na zespoły ryb przy ustalaniu wielkości odłowów regulacyjnych. 2. Kompensacja presji na rybostan poprzez zarybienia
16	Pogorszenie warunków sanitarnych i tlenowych w strefie trzcinowisk jezior	Zimowe koszenie części trzcinowisk i częściowe usuwanie skoszonych roślinności wynurzonej z wybranych akwenów
17	Zmniejszanie się liczebności (bogactwa)	1. Aktywna ochrona stanowisk cennych gatunków i restytucja siedlisk, inwentaryzacja i eliminacja inwazyjnych gatunków obcych, zachowanie gospodarki ekstensywnej i tradycyjnych

	rodzimych gatunków roślin	<p>sposobów użytkowania gruntów rolnych.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Restytucja tradycyjnych odmian roślin uprawnych.</li> <li>Zachęcanie rolników z terenu Parku i otuliny do korzystania z programów rolno-środowiskowych.</li> <li>Wykupy gruntów z cennymi gatunkami roślin</li> </ol>
18	Ekspansja obcych gatunków roślin	<ol style="list-style-type: none"> <li>Usuwanie obcych (inwazyjnych) gatunków roślin.</li> <li>Monitoring gatunków inwazyjnych</li> </ol>
19	Zanikanie i przekształcanie siedlisk gatunków zwierząt	<ol style="list-style-type: none"> <li>Zachowanie różnorodności, powierzchni i właściwego środowiska życia zwierząt.</li> <li>Sterowanie zagęszczeniem, strukturą gatunkową, wiekową i przestrzenną wybranych populacji zwierząt.</li> <li>Tworzenie siedlisk zastępczych</li> </ol>
20	Rozprzestrzenianie się obcych gatunków zwierząt	Ograniczanie liczebności gatunków pierwotnie niewystępujących, a stanowiących zagrożenie dla istnienia gatunków rodzimych
21	Spadek różnorodności gatunkowej i biologicznej zwierząt	<ol style="list-style-type: none"> <li>Restytucja i reintrodukcja gatunków zwierząt, które dawniej występowały na terenie Parku.</li> <li>Zasilanie populacji gatunków rzadkich i zagrożonych nowymi osobnikami.</li> <li>Odtwarzanie siedlisk.</li> <li>Restytucja rodzimych ras zwierząt gospodarskich</li> </ol>
22	Utrudnienia w przemieszczaniu się zwierząt przez drogi	Budowa bezkolizyjnych przejść dla zwierząt przez ciągi komunikacyjne
23	Nieszczęśliwe zdarzenia losowe, którym ulegają zwierzęta	Okresowe przetrzymywanie i leczenie zwierząt wymagających opieki w celu ich powrotu do naturalnego środowiska
24	Zużycie techniczne obiektów kultury materialnej	<ol style="list-style-type: none"> <li>Konserwacja i rewaloryzacja obiektów znajdujących się w użytkowaniu wieczystym Parku.</li> <li>Wspieranie ochrony zabytków i obiektów zabytkowych stanowiących własność innych podmiotów niż Skarb Państwa poprzez pomoc w pozyskiwaniu środków finansowych.</li> <li>Wykupy obiektów kultury materialnej</li> </ol>
25	Niekontrolowana penetracja terenu Parku przez ludzi	<ol style="list-style-type: none"> <li>Egzekwowanie zakazu wstępu do stref wyłączonych z turystyki. Budowa i utrzymanie urządzeń służących kanalizowaniu ruchu turystycznego.</li> <li>Utrzymanie oznakowania szlaków turystycznych.</li> <li>Ustawianie szlabanów w celu uniemożliwienia wjazdu pojazdów na drogi dla nich nieudostępnione.</li> <li>Prowadzenie działalności edukacyjnej</li> </ol>
26	Wykroczenia przeciwko przyrodzie i środowisku Parku	<ol style="list-style-type: none"> <li>Zwalczanie przestępstw i wykroczeń.</li> <li>Prowadzenie powszechnej, wielokierunkowej i różnorodnej edukacji środowiskowej.</li> <li>Rozwój polityki informacyjnej Parku oraz rozwijanie form komunikacji społecznej.</li> <li>Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi.</li> <li>Utrzymanie ośrodków edukacji przyrodniczej i kulturowej</li> </ol>
27	Niewystarczający zakres inwentaryzacji	<ol style="list-style-type: none"> <li>Prowadzenie inwentaryzacji, badań naukowych i monitoringu.</li> <li>Uwzględnienie niedostatecznych obszarów wiedzy podczas prac</li> </ol>

	zasobów, tworów i składników przyrody	nad planem ochrony Parku
--	---------------------------------------	--------------------------

## II. Zagrożenia wewnętrzne potencjalne

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Zanieczyszczenie środowiska spowodowane intensyfikacją rolnictwa	Popularyzacja i wdrażanie programów rolno-środowiskowych
2	Erozja gleb (wodna i wietrzna) związana z intensyfikacją rolnictwa	Dążenie do: 1) utrzymania i odtwarzania trwałej pokrywy roślinnej na stokach i powierzchniach otwartych, 2) prowadzenia zabiegów agrotechnicznych w poprzek stoku, 3) wpływania na minimalizowanie czasu, w którym uprawiana gleba pozostaje pozbawiona roślinności, 4) zmiany kierunków produkcji rolnej w stronę "zdrowej żywności" i upraw specjalnych, 5) zachowania obecnej mozaikowej struktury użytków rolnych, 6) zabezpieczania mechanicznego stoków, 7) realizacji programów rolno-środowiskowych, 8) wykupów gruntów zagrożonych erozją
3	Przerwanie powiązań przyrodniczych Parku, a w wyniku tego doprowadzenie do degeneracji (zubożenia gatunkowego) flory i fauny Parku	Dążenie do: 1) utrzymania obecnych klas dróg wojewódzkich i powiatowych przecinających Park. Dotyczy to zwłaszcza drogi wojewódzkiej nr 563 Suwałki – Sejny, 2) oznakowania i ograniczenia szybkości na drogach przecinających Park
4	Obniżenie poziomu wód gruntowych	1. Budowa, odnawianie i konserwacja infrastruktury technicznej wspomagającej retencję wód. 2. Monitorowanie stanu wód

## III. Zagrożenia zewnętrzne istniejące

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji i minimalizacji zagrożeń i ich skutków
1	Urbanizacja niektórych obszarów otuliny Parku mająca wpływ na przyrodę i krajobraz terenów wewnątrz Parku	Wprowadzenie do powstającego planu ochrony Parku, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów ograniczających zabudowę w wybranych miejscach w pobliżu granic Parku
2	Zmiany stosunków wodnych w otulinie Parku	Dążenie do: 1) utrzymania właściwego poziomu (stanu) wód powierzchniowych w otulinie Parku,

		<p>2) zabezpieczenia przed osuszeniem terenów podmokłych hydrograficznie powiązanych z terenem Parku,</p> <p>3) niedopuszczenia do lokalizacji kopalni kruszyw, które może spowodować obniżenie poziomu wód gruntowych wewnątrz Parku</p>
3	Zanieczyszczenie wód w otulinie Parku	Popieranie rozbudowy systemu oczyszczania ścieków i kanalizacji wsi wokół Parku
4	Zanieczyszczenie powietrza	<p>Zachęcanie do:</p> <p>1) modernizacji systemów ogrzewania poprzez wprowadzanie i popularyzację technologii wykorzystania odnawialnych źródeł energii,</p> <p>2) termomodernizacji budynków</p>
5	Zanikanie i przekształcanie siedlisk gatunków roślin i zwierząt	<p>Dążenie do wykupienia i objęcia ochroną gruntów przylegających do granic Parku, z cennymi siedliskami roślin i zwierząt. Dotyczy to zwłaszcza gruntów hydrogenicznych położonych m.in. w następujących miejscach:</p> <p>1) przy północno-wschodnim brzegu jeziora Pierty,</p> <p>2) na cyplu pomiędzy jeziorami Czarne i Krzywe,</p> <p>3) przylegających do jezior Długie i Okrągłe wzdłuż zachodniej granicy Parku,</p> <p>4) przy południowo-wschodniej granicy Parku we wsi Sarnetki</p>
6	Ekspansja obcych gatunków roślin i zwierząt	<p>1. Zachęcanie do uprawy i hodowli rodzimych roślin i zwierząt w otulinie Parku.</p> <p>2. Usuwanie ekspansywnych obcych gatunków roślin.</p> <p>3. Ograniczanie liczebności gatunków zwierząt stanowiących zagrożenie dla istnienia gatunków rodzimych</p>

#### IV. Zagrożenia zewnętrzne potencjalne

Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
<p>Zanieczyszczenie środowiska powodowane przez:</p> <p>1) nowe obiekty przemysłowe,</p> <p>2) inwestycje drogowe</p>	<p>Starania o wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego województwa zapisów ograniczających budowę w otulinie Parku obiektów przemysłowych lub inwestycji drogowych mogących negatywnie wpływać na środowisko wewnątrz Parku</p>

## OPIS SPOSOBÓW OCHRONNY CZYNNEJ EKOSYSTEMÓW Z PODANIEM RODZAJU, ROZMIARU I LOKALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ

### I. Działania ochronne na obszarach ochrony ścisłej

#### A. W ekosystemach leśnych

Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar i opis zadania	Lokalizacja <sup>1)</sup>
Monitorowanie kierunków i dynamiki zmian procesów przyrodniczych	Monitorowanie stanu siedlisk przyrodniczych na powierzchni 282,81 ha, ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk objętych siecią Natura 2000	1c,d,f,g,i; 2b,d,i; 3b,k,m, 4f,g,h; 5z; 6d; 7i,j; 8l,m; 9ix; 11d,g; 12b,f,l,o; 14g,h; 15a,c; 16a; 17b; 18b; 21b,j,k,l; 24f; 25b; 26a,b,f; 40g; 43b,d,f,l,m,n; 61d,g,h,m; 77Aa,Ab,Ac; 78c,f,g,h,i,l,n; 86a,g,j,l,n; 87b; 98Ab; 98f; 98i,k,o; 99c,d,g,h; 99i; 110b,c,h,i,j,m; 111a,b,c,d,f,h,n,p; 121c,d; 122i,l,m; 127h; 128a,b,c,g,h; 129b; 134f; 135h,k; 136c; 141a,b,f; 143b; 144b; 147d; 150a; 157b; 233i; 235g; 236a,b,c,d,f; 253b,f; 266d; 267h,i,l; 274c; 275a; 276a,b,c, 277g,h; 278c; 285b; 301d,f; 360h,i; 361d,f,g,h,i,j; 370a,c,d,f,h

#### B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar i opis zadania	Lokalizacja <sup>1)</sup>
Monitorowanie kierunków i dynamiki zmian procesów przyrodniczych	Monitorowanie stanu siedlisk przyrodniczych na powierzchni 84,69 ha, ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk objętych siecią Natura 2000	2j, 3c,g; 5m; 12n; 25a; 54k; 77Ad; 78k; 86h; 86p; 87a; 98j; 98g; 98Aa; 99b; 99j; 110d,l; 111j,o; 121f; 122a,n; 128d,f,i; 129a; 135j; 147c; 266i; 267g; 277i; 285a; 301j; 370b

#### C. W ekosystemach wodnych

Lp	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar i opis zadania	Lokalizacja <sup>1)</sup>
1	Monitorowanie różnorodności biologicznej – ryby	Monitorowanie postępu procesu restytucji siei – odłowy kontrolne sprzętem stawnym. Ze złowionej masy ryb zostanie pobrana niezbędna liczebnie próba do badań ichtiologicznych. Pozostałe ryby zostaną wypuszczone w miejscu złowienia	Wodny Obwód Ochronny Wigry - 192a (Jezioro Białe Wigierskie)
2	Badania ichtiofauny dla potrzeb oceny stanu ekologicznego wód	Połowy kontrolne sprzętem stawnym. Złowione ryby po wykonaniu stosownych pomiarów zostaną wypuszczone w miejscu złowienia	Wodny Obwód Ochronny Wigry - 195 a (Jezioro Długie Wigierskie)



3	Monitorowanie różnorodności biologicznej – raki	Monitorowanie liczebności raka pręgowatego – odłowy kontrolne racznikami	1. 192a (Jezioro Białe Wigierskie). 2. 195a (Jezioro Długie Wigierskie). 3. 196a (Jezioro Okrągłe). 4. 194a (Jezioro Muliczne)
4	Monitorowanie kierunków i dynamiki zmian procesów przyrodniczych	Monitorowanie stanu siedlisk przyrodniczych na powierzchni 255,45 ha, ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk objętych siecią Natura 2000	5cx; 6h; 7k; 11f; 12c,y; 17a; 18a; 21p,r; 24x; 40h; 43c; 61f; 77Af; 78d,j,m; 99a; 136d; 143c; 144c; 179a,b; 180a; 181a,b; 182a; 192a; 193a; 194a; 195a; 196a; 266j

#### D. Inne

Lp	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar i opis zadania	Lokalizacja <sup>1)</sup>
1	Utrzymanie kładek na szlaku turystycznym	Wykaszenie roślinności pod kładkami w dolinie Czarnej Hańczy, długość 472 m	1. Obwód Ochronny Leszczewek - 110b,c,d, 98A. 2. Obwód Ochronny Gawarzec - 111a,b,c
2	Bieżące remonty urządzeń turystycznych	Naprawy wynikające ze zdarzeń losowych, dewastacji i naturalnego zużycia – według potrzeb	Szlaki turystyczne i obiekty zlokalizowane przy szlakach turystycznych
3	Utrzymanie drożności szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych	1. Powiększanie prześwitów szlaków i ścieżek, tak aby wolna przestrzeń nad nimi miała szerokość minimum 3 m i wysokość minimum 2,50 m. 2. Usuwanie części drzew powalonych w poprzek szlaków i ścieżek – według potrzeb	Szlaki turystyczne i ścieżki przebiegające przez obszary ochrony ścisłej

## II. Sposoby ochrony czynnej na obszarach ochrony czynnej

### A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar i opis zadania	Lokalizacja <sup>1)</sup>
1	Przygotowanie powierzchni pod odnowienia drzewostanów	1. Wycinanie krzewów przeszkadzających w odnowieniu drzewostanu na powierzchni 0,55 ha. 2. Punktowe przekopywanie gleby w miejscach sadzenia drzewek na powierzchni 0,55 ha	1. Obręb Ochronny Wigry - 77d. 2. Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 338a
2	Uzupełnienia drzew w uprawach leśnych (poprawki)	Sadzenie zgodnych z siedliskiem gatunków drzew i krzewów, w miejsce sadzonek obumarłych na skutek czynników biotycznych i abiotycznych, na powierzchni 0,13 ha	1. Obręb Ochronny Wigry - 112b. 2. Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 247a

3	Pielęgnowanie upraw leśnych	Poprawa warunków wzrostu i rozwoju upraw leśnych (niszczenie chwastów), na powierzchni 10,64 ha	<ol style="list-style-type: none"> <li>Obręb Ochronny Wigry - 1b, 2a, 6f, 18i, 37g, 40l, 45b, 56h, 58f, 60b, 73b, 81h, 82i, 103f, 104d, 112b, 114a, 119j, 123a, 126a, 127k, 138a, 142c, 142j, 144f, 146d, 150g, 151b, 156g, 160c.</li> <li>Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 247a, 239f, 239l, 284b, 302d, 338f, 355g</li> </ol>
4	Poprawianie formy młodych drzewek	Formowanie strzał młodych dębów (uszkodzonych wcześniej przez zwierzynę), poprzez usunięcie części pędów bocznych, bądź ścięcie pnia przy szyi korzeniowej (tzw. "cięcie na bezpiekę"). Zabieg objęcie 600 szt. dębu	Obręb Ochronny Wigry - 114g, 135i
5	Regulacja składu gatunkowego i struktury przestrzennej drzewostanów w wieku od 5 do 10 lat	Usuwanie niektórych drzew występujących w nadmiarze oraz należących do gatunków niezgodnych z docelowym (naturalnym) typem drzewostanu, na powierzchni 11,93 ha	<ol style="list-style-type: none"> <li>Obręb Ochronny Wigry - 103f, 104d, 111m, 116d, 122f, 122r, 129k, 133b, 134b, 160b, 160c.</li> <li>Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 204p, 228b, 248b, 249a, 249f, 250a, 261c, 263a, 266m, 272a, 338f, 355g, 367b, 382g</li> </ol>
6	Regulacja składu gatunkowego i struktury przestrzennej drzewostanów w wieku od 11 do 20 lat	Usuwanie niektórych drzew występujących w nadmiarze oraz należących do gatunków niezgodnych z docelowym (naturalnym) typem drzewostanu, na powierzchni 8,09 ha	<ol style="list-style-type: none"> <li>Obręb Ochronny Wigry - 71b, 71j, 80i, 81b, 85h, 93d, 108f.</li> <li>Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 380b, 390b</li> </ol>
7	Regulacja składu gatunkowego i struktury przestrzennej drzewostanów w wieku od 21 do 40 lat	Usuwanie niektórych drzew występujących w nadmiarze oraz należących do gatunków niezgodnych z docelowym (naturalnym) typem drzewostanu, na łącznej powierzchni 26,70 ha	<ol style="list-style-type: none"> <li>Obręb Ochronny Wigry - 49t.</li> <li>Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 297g, 330b, 389d, 394f, 398h</li> </ol>
8	Regulacja składu gatunkowego i struktury przestrzennej drzewostanów w wieku od 40 do 80 lat	Usuwanie niektórych drzew występujących w nadmiarze oraz należących do gatunków niezgodnych z docelowym (naturalnym) typem drzewostanu, na powierzchni 169,79 ha	<ol style="list-style-type: none"> <li>Obręb Ochronny Wigry - 2g,h, m; 19b; 19i; 40k; 41d,f; 47d, 51f; 52a; 64a; 79h; 83g,h,j; 84j; 109j; 119c; 120b; 126b.</li> <li>Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 224b,c,k; 230k,l; 248a; 269a; 277b; 287a,b,c; 332a,b; 363a,f; 375i; 378g,k,m; 391a, 392a, 397c, 398c</li> </ol>

9	<p>Prognozowanie występowania owadów zagrażających trwałości lasu</p>	<p>1. Wykładanie drzew pułapkowych, pułapek feromonowych do odłowu chrząszczy i motyli.</p> <p>2. Jesienne poszukiwania owadów w ściółce</p>	<p>1. Obręb Ochronny Wigry - 10jx, 15d, 20c, 33b, 5g, 10d, 11j, 16b, 21d, 23d, 30h, 33a, 16b, 18i, 23d, 35b, 48k, 60a, 77f, 53m, 55a, 37g, 39n, 60b, 79a, 120d, 82b, 109i, 110a, 50d, 93b, 71b, 81h, 82d, 96b, 108f, 121g, 91b, 124a, 114c, 126b, 130a, 74c, 89a, 90a, 103f, 104d, 114g, 117b, 130f, 146b, 148a, 153b, 169h, 166a, 135g, 136b, 137b, 142d, 144a, 152a, 153b, 156f, 163a.</p> <p>2. Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 381c, 387b, 377g, 397a, 378g, 381c, 385b, 390c, 391b, 375c, 377b, 382g, 281b, 242a, 251a, 277l, 230l, 240y, 241a, 243a, 248a, 256a, 276f, 248c, 249f, 250a, 259b, 260b, 261d, 262b, 263a, 264a, 203a, 211d, 223d, 237a, 239k, 270a, 233j, 267k, 227g, 222a, 228i, 204p, 204h, 209d, 235d, 265d, 269c, 289a, 292a, 306g, 308b, 310a, 312a, 326d, 331b, 344a, 360b, 370g, 372c, 289c, 295a, 327c, 362d, 374c, 287a, 339c, 303a, 353g, 352a, 333b, 332d, 358d, 368d, 317a, 334i, 369d, 337a, 286a, 314c, 316a, 323b, 335b, 350b, 356g, 357a, 368f, 283i, 284b, 284d, 288f, 302d, 304d, 338f, 355g, 367b</p>
---	-----------------------------------------------------------------------	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

10	Przeciwdziałanie szkodom powodowanym w drzewostanach przez owady zagrażające trwałości lasu	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Wyszukiwanie drzew zasiedlonych przez kambiofagi (np. kornikowate, bogatkowate).</li> <li>2. Korowanie drewna leżącego.</li> <li>3. Rozdrabnianie (z pozostawieniem w ekosystemie) pozostających części drzew, które mogą się stać bazą rozmnożeniową dla kambiofagów.</li> <li>4. Zbieranie i likwidacja zasiedlonej kory</li> </ol>	Obręby Ochronne Wigry i Maćkowa Ruda
		Usuwanie z drzewostanów drzew opanowanych przez owady (np. kornikowate, bogatkowate), wyróconych oraz złamanych zagrażających stanowi zdrowotnemu lasu i zwiększających zagrożenie pożarowe	W miejscach faktycznego zagrożenia na terenie całego Parku objętego ochroną czynną
11	Przeciwdziałanie szkodom ze strony grzybów zagrażających trwałości drzewostanów	Usuwanie drzew opanowanych przez hubę korzeniową <i>Heterobasidion annosum</i> i opieńki <i>Armillaria spp.</i>	Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 228b; 239a,f,h,l; 272a,c

12	Przeciwdziałanie szkodom powodowanym w drzewostanach przez zwierzęta łowne	<p>1. Zabezpieczanie sadzonek przed ich uszkodzeniem przez zwierzęta kopytne na uprawach leśnych do 5 lat:</p> <p>1) środkami odstraszającymi – 72,39 ha,</p> <p>2) ogrodzeniem siatką (wykonanie nowych ogrodzeń oraz naprawa istniejących) – 0,2 ha,</p> <p>3) poprzez osłonę drzewek dębu za pomocą czubów i gałęzi świerkowych – 600 sztuk,</p> <p>4) poprzez wykładanie drzew osikowych do zgryzania przez zwierzynę – 10 sztuk.</p> <p>2. Zdjęcie osłon indywidualnych po ich wykorzystaniu – 2,7 tys. sztuk</p>	<p>1. Obręb Ochronny Wigry - 1b; 2a; 6f; 18i; 20k,m; 22d; 23d; 26l; 31f; 37a,c,g; 45a; 50d, 52c,f; 55a; 58b,c,f; 59b,c; 60a; 61n; 63b; 65a; 67a, g; 69a, 71b, 72a, 73b,f; 74c,d, 79a,c,k; 80a,b,f,i; 82d; 87i, x; 88b<sub>1</sub>; 89a; 90a<sub>1</sub>,b; 91d; 92d; 93b,d; 95b; 103f; 104d; 105d; 106f; 108h; 111m; 112b,d; 114d,f,g; 115d<sub>1</sub>; 116d; 117b; 119d, 121g; 122f,r; 123a,f; 126b,c; 127b,k; 129k,m; 130f,h; 131d; 133b; 135f,i; 136a; 137a,b; 138a,b,h,i; 142a,c,d,f,j; 143 a; 144a,f; 145f; 146d; 151b,c; 152a; 153b; 155b; 156b,f,g; 157c; 160b,c,i; 169c.</p> <p>2. Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 208f; 223c; 235d,f; 239m; 248a,b,c; 249b; 259c; 260a,b; 261a,b,d; 266m; 269c, 272a; 338c,f<sub>1</sub>,f<sub>2</sub>; 345a; 352h; 355g<sub>1</sub>,g<sub>2</sub>; 370g; 375c; 388g; 390c</p>
		<p>1. Utrzymanie liczebności populacji zwierząt łownych (na poziomie około 160 jeleni, 250 saren, 140 dzików) oraz kształtowanie jej struktury wiekowej i płciowej.</p> <p>2. Redukcja zwierząt łownych poprzedzona inwentaryzacjami liczebności zwierząt i szkód w drzewostanach</p>	<p>Redukcja w miejscach intensywnego występowania szkód na terenie całego Parku, objętych ochroną czynną i krajobrazową</p>
		<p>Zwiększenie bazy żerowej poprzez uprawę poletek zaporowych (uprawa zbóż i roślin okopowych) na powierzchni 4,66 ha</p>	<p>1. Obręb Ochronny Wigry - 71f, 84k, 106g, 138f.</p> <p>2. Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 210g, 293b, 304f, 338b, 366f</p>
13	Ochrona przeciwpożarowa	<p>Konserwacja punktów czerpania wody – 6 punktów</p>	<p>Obręb Ochronny Wigry</p>
		<p>Porządkowanie terenu w pasie do 30 m od dróg publicznych – 212,70 ha</p>	<p>Obszar Parku objęty ochroną czynną</p>

	Utrzymanie przejezdności dróg pożarowych i dojazdowych – 23,20 km	Obszar Parku objęty ochroną czynną
	Konserwacja pasów przeciwpożarowych (mineralizacja pasów) – 0,12 km	Obręb Ochronny Maćkowa Ruda
	Czyszczenie linii oddziałowych na cele ochrony przeciwpożarowej – 5,10 km	Obszar Parku objęty ochroną czynną

#### B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar i opis zadania	Lokalizacja <sup>1)</sup>
Przeciwdziałanie zarastaniu zbiorowisk nieleśnych	Koszenie roślinności, usuwanie nalotu drzew i krzewów na łąkach, torfowiskach z usunięciem biomasy, na powierzchni 7,8 ha	1. Obręb Ochronny Wigry - 21c,m,n; 39g, 172g. 2. Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 205f, 218r, 220o

#### C. W ekosystemach wodnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar i opis zadania	Lokalizacja <sup>1)</sup>
1	Czynna ochrona charakterystycznych dla obszaru Parku gatunków ryb, w tym szczególnie zagrożonych spadkiem liczebności i narażonych na wyginięcie:	Zarybienia sielawą. Podstawowa forma do zarybień – wylęg. Materiał zarybieniowy wyhodowany z tarlaków pozyskanych z jezior Parku oraz Pojezierza Suwalskiego <sup>2)</sup> . Limity: 1) Jezioro Wigry do 25 mln sztuk, 2) Jezioro Mulaczysko do 500 tys. sztuk	Wodny Obwód Ochronny Wigry - 188 (Jezioro Wigry), 199 (Jezioro Mulaczysko)
	1) siei, 2) sielawy, 3) szczupaka, 4) lina, 5) pstrąga potokowego, 6) węgorza europejskiego, 7) troci jeziorowej	Zarybienia szczupakiem. Materiał zarybieniowy wyhodowany z tarlaków pozyskanych z jezior Parku oraz Pojezierza Suwalskiego <sup>2)</sup> . Podstawowa forma materiału zarybieniowego – wylęg żerujący. Limity: 1) Jezioro Wigry do 2100000 sztuk, 2) Jezioro Pierty do 230000 sztuk, 3) pozostałe jeziora do 30000 sztuk w każdym	Wodny Obwód Ochronny Wigry - 188 (Jezioro Wigry), 185 (Jezioro Pierty), 199 (Jezioro Mulaczysko), 190 (Jezioro Leszczewek), 198a (Jezioro Krusznik), 187 (Jezioro Omulówek)

		Zarybienia sieją. Podstawową formą do zarybień będzie wylęg. Materiał zarybienny wyhodowany z tarlaków pozyskanych z jezior Parku oraz Pojezierza Suwalskiego <sup>2)</sup> . Jezioro Wigry limit do 100000 sztuk	Wodny Obwód Ochronny Wigry - 188 (Jezioro Wigry), 199 (Jezioro Mulaczysko)
		Zarybienia linem. Podstawowa forma do zarybień – kroczek. Dopuszczalne stosowanie materiału zarybiennego spoza terenu Parku <sup>2)</sup> . Limity: 1) Jezioro Wigry do 13750 sztuk (550 kg), 2) Jezioro Pierty (185) do 3500 sztuk (140 kg)	Wodny Obwód Ochronny Wigry - 188 (Jezioro Wigry), 185 (Jezioro Pierty)
		3) Zarybienia węgorzem. Narybek podhodowany – 20 kg	Oddz. 188 (Jezioro Wigry)
		Zarybienia trocią jeziorową. Narybek – 1000 sztuk	Oddz. 188 (Jezioro Wigry)
		Zarybienia pstrągiem potokowym. Podstawowa forma do zarybień – narybek jesienny <sup>2)</sup> . Limit do 4000 szt. Realizacja uzależniona od uzyskania dotacji	Wodny Obwód Ochronny Wigry - 401a,b (rzeka Czarna Hańcza na odcinku Wysoki Most – Studziany Las)
2	Pozyskanie tarlaków	Odłów tarlaków szczupaka, sielawy i siei, na potrzeby wylęgarni ryb Parku. Limity: 1) sielawa do 3500 kg, 2) sieja do 700 kg, 3) szczupak do 1200 kg	Wodny Obwód Ochronny Wigry - 188 (Jezioro Wigry)
3	Ochrona tarlisk: 1) lina, 2) szczupaka, 3) leszcza, 4) płoci	1. Zimowe koszenie części roślinności wynurzanej w obrębie tarlisk. 2. Usuwanie części skoszonej masy poza jezioro – do 20 ha	Wodny Obwód Ochronny Wigry - 188A (Jezioro Wigry – Zatoka Zadworze, Płoso Północne i Południowe)
4	Badania weterynaryjne ryb	Badania zlecane specjalistycznym placówkom – pracownikom chorób ryb	Według potrzeb
5	Kształtowanie właściwej struktury gatunkowej i liczebności w zespołach ryb - odłowy regulacyjne	Odłowy sprzętem ciągnionym/stawnym. W jeziorach typu sielawowego odłowy sprzętem ciągnionym będą wykonywane w okresie od 1 maja do 31 października. Intensywność odłowów średnio około 15 kg/ha. Limity: 1) sielawa do 25000 kg, 2) sieja do 100 kg, 3) węgorz do 500 kg, 4) szczupak do 800 kg, 5) lin do 1000 kg, 6) okoń do 500 kg,	Wodny Obwód Ochronny Wigry - 188 (Jezioro Wigry), 185 (Jez. Pierty), 190 (Jezioro Leszczewek), 187 (Jezioro Omulówek), 199 (Jezioro Mulaczysko), 189 (Jezioro Postaw)

	7) leszcz do 2 000 kg, 8) płóć do 3000 kg	
--	----------------------------------------------	--

D. Inne

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar i opis zadania	Lokalizacja <sup>1)</sup>
1	Monitorowanie różnorodności biologicznej oraz kierunków i dynamiki zmian procesów przyrodniczych	<p>1. Monitorowanie zagrożonych i rzadkich gatunków roślin, grzybów i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych, ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk i gatunków objętych siecią Natura 2000.</p> <p>2. Monitorowanie inwazyjnych gatunków roślin obcego pochodzenia.</p> <p>Badania określone w pkt. 1 i 2 będą prowadzone metodami przyżyciowymi i jedynie w przypadku niektórych gatunków roślin, grzybów i zwierząt stosowane będą metody polegające na pobieraniu fragmentów lub całych okazów</p>	Obszar Parku objęty ochroną czynną
2	Utrzymanie drożności turystycznych szlaków lądowych pieszych i rowerowych oraz ścieżek edukacyjnych	<p>Powiększanie prześwitów poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) wycinanie gałęzi drzew i krzewów,</li> <li>2) wykaszanie traw utrudniających poruszanie się i zagrażających bezpieczeństwu turystów</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Obręb Ochrony Wigry - 62 a,d,c,f,g, 38, 37g,h, 39 i,n,s,o,p,h, 47k,l,m, 48, 49 b,p,o,w, 93a,f, 74, 88, 89, 90, 91, 80 f, 201, 103, 104, 114, 125, 126, 150, 149 f,i.</li> <li>2. Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 380, 378</li> </ol>
3	Poprawa nawierzchni gruntowej na: 1) szlakach, 2) w miejscach odpoczynku, 3) parkingach	<p>Poprawa nawierzchni:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) drogi dojazdowej do miejsca odpoczynku "Jastrzęby" na dł. ok. 700 m,</li> <li>2) miejsc odpoczynku Binduga i Łysocha na powierzchni ok. 2000 m<sup>2</sup></li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 230a,c, f-1, 380b.</li> <li>2. Obręb Ochronny Wigry - 150g</li> </ol>



4	Wykonanie nawierzchni postojowych	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Wykonanie 2 powierzchni postojowych gruntowych o wymiarach 7x20 m i 7x15 m.</li> <li>2. Usunięcie drzew (sosna i świerk) - 8 szt. o pierśnicy 10-45 cm, wyrównanie poziomu powierzchni.</li> <li>3. Wykonanie barier drewnianych o łącznej dł. 63 m</li> </ol>	Obwód Ochronny Słupie - 148a, 148h
5	Odnawianie oznakowań szlaków pieszych i rowerowych oraz ścieżek edukacyjnych	Prace znakarskie na długości ok. 245 km	Obszar Parku i otuliny
		Wykonanie i montaż w terenie 150 drogowych znaków turystycznych	Sieć szlaków pieszych i rowerowych o łącznej długości 245 km
6	Oznakowanie nowej ścieżki edukacyjnej „Samle”	Prace znakarskie na długości 5 km	Obwód Ochronny Krzywe - 39n; 54b,d,g,j; 55a,b,c; 56f,g,h
7	Naprawa, remonty, wymiana infrastruktury turystycznej zlokalizowanej przy szlakach turystycznych i ścieżkach edukacyjnych	Remont drewnianych konstrukcji 2 “bram wjazdowych” do Parku	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Obręb Ochronny Wigry -36Ai.</li> <li>2. Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 375b</li> </ol>
		Remont 2 drewnianych konstrukcji platform widokowych oraz 18 stalowych podstaw pod tablice na ścieżce edukacyjnej „Jeziora”	Obręb Ochronny Wigry - 150i, 149i, j, 158, 150b-j, 157f
		Budowa miejsc odpoczynku – zadaszonych stołów z ławami (ławostolów) – 4 obiekty	Obręb Ochronny Wigry - 39n, 57s, 55c, 54g (ścieżka edukacyjna Samle)
		Remont pomostów nawodnych. Realizacja uzależniona od uzyskania dotacji	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Wylęgarnia ryb w Tartaku (oddz. 36A).</li> <li>2. Zaplecze magazynowe w Czerwonym Folwarku (oddz. 175)</li> </ol>
8	Wykonanie i ustawienie tablic informacyjnych przy szlakach turystycznych i ścieżkach edukacyjnych	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. 2 tablice o formacie planszy 215x125cm (konstrukcja na 2 słupach), 33 tablice o formacie planszy 120x80 (konstrukcja na dwóch słupach).</li> <li>2. 5 tablic o formacie planszy 50x70cm (konstrukcja na 1 słupie)</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Obręb Ochronny Wigry - 150b,g,i,j; 149f,i,j; 148a,f; 158a,b; 157c; 39n,s; 57s,t,y,bx; 56h; 55b,c; 54b,g,j; 30a; 35i; 5p; 2m; 3l,f; 47g; 50b; 148a; 150g; 79i.</li> <li>2. Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 220d,dx; 379a, 388i, 394f, obr. ewid. Gawrych Ruda działka nr 100, 128/2</li> </ol>

9	Budowa infrastruktury turystycznej na szlakach turystycznych i ścieżkach edukacyjnych	Budowa: 1) kładki nad Sucharem II, dł. ok. 140 m, szer. 1,5 m, 2) bariery żerdziowej, dł. ok. 150 m, 3) bariery ochronnej, dł. ok. 40 m przy Sucharze II	Obwód Ochronny Krzywe - 48f,h, 47g (ścieżka edukacyjna Suchary)
		1. Wydłużenie obecnego systemu kładek o 220 m, szer. 1,5m. 2. Wyżwirowanie drogi gruntowej na odcinku 25 m dł. i szer. 3 m	Obwód Ochronny Gawarzec - 111i,l (dolina Czarnej Hańczy)
10	Rozbiórka infrastruktury turystycznej	Kładka nad Sucharem III, dł. ok. 100 m	Obręb Ochronny Wigry - 47f (ścieżka edukacyjna Suchary)
11	Monitoring ruchu turystycznego	Montaż 4 urządzeń do automatycznego pomiaru liczby przemieszczających się osób	1. Obręb Ochronny Wigry. 2. Obręb Ochronny Maćkowa Ruda
12	Ochrona walorów widokowych – otwarcie widoku	Wycięcie 10 szt. drzew (olsza) o pierśnicach 10-20 cm	Obwód Ochronny Krzywe - 49n (nad Sucharem I, naprzeciw pomostu widokowego)
13	Bieżące remonty istniejących urządzeń turystycznych	Naprawy wynikające ze zdarzeń losowych, dewastacji i naturalnego zużycia – według potrzeb	Obiekty zlokalizowane przy szlakach turystycznych i drogach, na terenach objętych ochroną czynną

### III. Sposoby ochrony czynnej na obszarach ochrony krajobrazowej

#### A. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar i opis zadania	Lokalizacja <sup>1)</sup>
1	Ochrona płazów podczas wędrówek sezonowych	Ochrona płazów podczas przejść przez drogi na odcinku 300 m – stawianie barier i przenoszenie płazów przez drogę	Wsie - Kaletnik, Sobolewo
2	Przeciwdziałanie zarastaniu zbiorowisk nieleśnych	1. Koszenie roślinności. 2. Usuwanie nalotu z drzew i krzewów na łąkach, torfowiskach z usunięciem biomasy na pow. 15,64 ha	1. Obręb Ochronny Wigry - 49a, 87k,j; 141d, 172c,f,h; dz. nr 220 w obrębie Nowa Wieś. 2. Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 201o; 206f,o,s; 228l, 307b,g; 308d,f

		<p>Wypas zwierząt hodowlanych na powierzchni ok. 30 ha, na terenach wydzierżawianych rolnikom</p>	<p>1. Obręb Ochronny Wigry - 5d, 9g,k,r,y; 14c; 36Aa, d; 87j; 89c,d,i,l,n; 93Ab,c; 107t; 175 kx, lx,ox,rx.</p> <p>2. Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 201a,i,k,p,x; 203c; 204a, c,g,i,k,m; 206 m,ax,cx,fx; 228k,l, m,n; 220p; 240a,d,i,j; 244b; 284i; 300p; 301w; 307g; 308d,f; dz. nr 342 Maćkowa Ruda, dz. nr 270 Krusznik</p>
		<p>Utrzymanie gruntów w kulturze rolnej, poprzez stosowanie płodozmianu tradycyjnych upraw na powierzchni ok. 100 ha, wydzierżawionych rolnikom oraz użytkowanych na potrzeby Parku</p>	<p>1. Obręb Ochronny Wigry - 5b,f; 9a,d,f,i,l,n,o,p; 14d; 27k; 36Ab,c,h; 39a; 40a; 49a,f,h; 62i,j,k,l; 85a,f, d; 87h,k,l,n,o; 89a, c; 93Ai; 107f, h,i,j,l; 117f,i,j,l,n; 149a; 175j,k, mx, nx; dz. 614/5, 615/2 Nowa Wieś.</p> <p>2. Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 201f,g,o; 203b, 204b,h,l; 206f, k,o,s,bx,dx,hx,lx,jx; 214i,j; 216g,h; 220a; 240o,p,s; 243k; 244a,d; 245b; 283b; 284h,i; 299a,r,z,x,ax; 300i,b,p,r,t; 301a, r,s,t,x,z,bx,cx; 307b; 308f,d; 376c; 377b; 393d; dz. Nr 82, 232, 257, 62/2 Krusznik; dz. 17/1, 17/2 Wysoki Most, dz. 211, 212, 478 Maćkowa Ruda, dz. 89, 90, 91 Rosochaty Róg</p>
3	Ochrona ginących rodzimych ras zwierząt gospodarskich	<p>Wspieranie hodowli rodzimych ras zwierząt w gospodarstwach rolnych:</p> <p>1) bydło domowe rasy polskiej czerwonej,</p> <p>2) koń domowy rasy konik polski,</p> <p>3) kury zielononóżki kuropatwiane – na zasadzie przekazywania potomstwa</p>	Gospodarstwa rolne na terenie Parku – dobrowolny udział w przedsięwzięciu
4	Przeciwdziałanie szkodom powodowanym przez duże ssaki roślinożerne w uprawach i płodach	Zwiększenie bazy żerowej poprzez uprawę poletek zaporowych (uprawa zbóż i roślin okopowych) na powierzchni 3,50 ha	Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 307b, 362f

	rolnych		
--	---------	--	--

## B. Inne

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar i opis zadania	Lokalizacja <sup>1)</sup>
1	Wykonanie i ustawienie tablic informacyjnych przy szlakach turystycznych i ścieżkach edukacyjnych	<ol style="list-style-type: none"> <li>1 tablica o formacie 215x125 cm (konstrukcja na dwóch słupach),</li> <li>7 tablic o formacie planszy 120x80 cm (konstrukcje na dwóch słupach),</li> <li>13 tablic o formacie planszy 50x70cm (konstrukcje na 1 słupie)</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>Obręb Ochronny Wigry - 149a,c,d; 175w; 377b; 376c; działka nr 129 w obrębie ew. Leszczewo, działka nr 311, 263/4 w obrębie ew. Leszczewek, działka nr 163/2 w obrębie ew. Magdalenowo,</li> <li>Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 230b,d; 375a; 393b; 393d; 220r,t; 299c; 337c; działka nr 101/2, 101/3 w obrębie ew. Bryzgiel, działka nr 64, 45/2 w obrębie ew. Rosochaty Róg, działka nr 215 obrębie ew. Krusznik</li> </ol>
2	Naprawa i wymiana infrastruktury turystycznej zlokalizowanej przy szlakach turystycznych i ścieżkach edukacyjnych	Naprawa drewnianych konstrukcji 2 "Bram Wjazdowych" do Parku	Obwód Ochronny Leszczewek 49l, działka nr 128/2 w obrębie ew. Gawrych Ruda.
		Naprawa drewnianych konstrukcji 2 wież widokowych i 1 platformy widokowej (w przypadku platformy realizacja uzależniona od uzyskania dotacji)	<ol style="list-style-type: none"> <li>Działka nr 614/7 w obrębie ewidencyjnym Nowa Wieś.</li> <li>Działka nr 128/2 w obrębie ew. Gawrych Ruda.</li> <li>Działka nr 62 w obrębie ew. Krusznik</li> </ol>
		Wymiana i budowa nowych zadaszonych stołów z ławami (ławostolów) – 8 sztuk.	Obwód Ochronny Krusznik - 230b, 230d; obręb ew. Leszczewek działka nr 425.
		Naprawa i impregnacja drewnianej kładki na zielonym szlaku turystycznym w Cimochowiznie, w Obwodzie Ochronnym Leszczewek	Działka nr 2, 3 w obrębie ew. Cimochowizna
		Remont drewnianej konstrukcji podestu przy wejściu na wystawę etnograficzną „Ocalić od zapomnienia”	Obręb Ochronny Wigry - 49j
3	Ustawienie toalet kompostujących (realizacja uzależniona od uzyskania dotacji)	Wyposażenie pól namiotowych "Za Szkołą", "Bindużka", "Gremzdówka", "Jastrzęby" w toalety kompostujące	<ol style="list-style-type: none"> <li>Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 220r, t, 299c, 337c, 230d.</li> <li>Obręb Ochronny Wigry - 49i</li> </ol>

4	Remont infrastruktury turystycznej na polu biwakowym "Jastrzęby" (realizacja uzależniona od uzyskania dotacji)	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Remont punktu obsługi turystycznej - budynek drewniany o wymiarach ok. 4x4 m.</li> <li>2. Wymiana elektrycznych punktów dostępowych.</li> <li>3. Remont 2 budynków sanitariatów.</li> <li>4. Wykonanie schodów na skarpie Jeziora Wigry</li> </ol>	Obwód Ochronny Krusznik - 230d
5	Zagospodarowanie otoczenia Muzeum Wigier (realizacja uzależniona od uzyskania dotacji)	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Budowa zespołu parkingowego z 5 miejscami dla autokarów i 25 dla samochodów osobowych – ukształtowanie terenu.</li> <li>2. Roboty nawierzchniowe z kostki kamiennej</li> </ol>	Wieś Stary Folwark, obręb ew. Leszczewek, działki 425, 555
6	Ochrona walorów widokowych – otwarcie widoku	Wycięcie i wywóz ok. 30 drzew (olsza, jesion, grab, brzoza, sosna, klon zwyczajny, jawor, wiśnia) o pierśnicach od 8 do 65 cm	Wieś Stary Folwark, obręb ew. Leszczewek, działki 425, 555 (otoczenie Muzeum Wigier)
7	Utrzymanie drożności turystycznych szlaków lądowych oraz ścieżek edukacyjnych	Powiększanie prześwitów poprzez wycinanie gałęzi drzew i krzewów, wykaszanie traw utrudniających poruszanie się i zagrażających bezpieczeństwu	Obręb Ochronny Wigry - 39a, 47b, 49 f,k,m, 1071
8	Udostępnienie miejsc postoju pojazdów i biwakowania	Wykaszenie roślinności na łącznej powierzchni 2,90 ha	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Obręb Ochronny Wigry - działka 125/3 (Leszczewek).</li> <li>2. Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 220r,t; 230d; 299d; 337c; 376d</li> </ol>
9	Odnawianie oznakowań szlaków pieszych i rowerowych oraz ścieżek edukacyjnych	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Prace znakarskie na długości ok. 245 km.</li> <li>2. Wykonanie i montaż w terenie 150 drogowskazów turystycznych</li> </ol>	Sieć szlaków pieszych i rowerowych o łącznej długości 245 km
10	Zagospodarowanie pól namiotowych wzdłuż rzeki Czarnej Hańczy	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. "Bindużka": <ol style="list-style-type: none"> <li>1) wykonanie ogrodzenia o dł. 127 m, złagodzenie stromego stoku skarpy na odcinku ok. 10 m,</li> <li>2) wykonanie miejsca ogniskowego, impregnacja pomostu o pow. 35 m<sup>2</sup>.</li> </ol> </li> <li>2. "Gremzdówka": <ol style="list-style-type: none"> <li>1) wykonanie miejsca ogniskowego,</li> <li>2) impregnacja pomostu o pow.</li> </ol> </li> </ol>	Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 337c, 299a, 220r,t

		35 m <sup>2</sup> . 3. "Za szkołą": 1) wykonanie ogrodzenia o dł. 67 m, 2) wykonanie miejsca ogniskowego, 3) impregnacja pomostu o pow. 35 m <sup>2</sup>	
11	Rozbiórka budynków na gruntach wykupionych	Rozebranie budynku mieszkalnego i gospodarczego, uporządkowanie terenu	Działka nr 45 w obrębie ewidencyjnym Leszczewo
12	Bieżące remonty istniejących urządzeń turystycznych	Naprawy wynikające ze zdarzeń losowych, dewastacji i naturalnego zużycia – według potrzeb	Obiekty zlokalizowane przy szlakach turystycznych i drogach, na terenach pod ochroną krajobrazową
13	1. Monitorowanie różnorodności biologicznej. 2. Kierunków i dynamiki zmian procesów przyrodniczych	1. Monitorowanie zagrożonych i rzadkich gatunków roślin, grzybów i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych, ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk i gatunków objętych siecią Natura 2000. 2. Monitorowanie inwazyjnych gatunków roślin obcego pochodzenia Badania określone w pkt. 1 i 2 będą prowadzone metodami przyżyciowymi i jedynie w przypadku niektórych gatunków roślin, grzybów i zwierząt stosowane będą metody polegające na pobieraniu fragmentów lub całych okazów	Obszar Parku objęty ochroną krajobrazową

<sup>1)</sup> Obszary zajmowane przez ekosystemy leśne, nieleśne lądowe i wodne zostały przestrzennie podzielone na oddziały oznaczone liczbą lub liczbą i dużą literą oraz pododdziały oznaczone literą. Podział na oddziały, pododdziały, oraz obręby i obwody ochronne przyjęto zgodnie z mapami przeglądowymi obrębów ochronnych Wigry i Maćkowa Ruda, sporządzonymi przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Warszawie, w skali 1:20 000, wg stanu na dzień 1 stycznia 1996 r. Podział na obszary objęte ochroną czynną przyjęto zgodnie z mapą pod tytułem: "Kierunki ochrony", sporządzoną przez Park w skali 1 : 25 000, wg stanu na dzień 1 stycznia 2001 r. Podział na działki geodezyjne i obręby ewidencyjne jest zgodny z mapami ewidencji gruntów. Mapy znajdują się w siedzibie Parku, w miejscowości Krzywe.

<sup>2)</sup> Zarybianie będzie dokonane w oparciu o materiał zarybieniowy o cechach właściwych lokalnym populacjom ryb, w celu stabilizacji składów jakościowych i ilościowych populacji ryb występujących na terenie Parku.

## OPIS SPOSOBÓW CZYNNEJ OCHRONY GATUNKÓW ROŚLIN, GRZYBÓW I ZWIERZĄT

### I. Obszary ochrony ścisłej

#### A. Ochrona gatunków roślin

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
Gatunki zagrożone, rzadkie i chronione	1. Monitorowanie różnorodności gatunkowej oraz stanu populacji, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków objętych siecią Natura 2000. 2. Monitorowanie inwazyjnych gatunków roślin obcego pochodzenia	Badania będą prowadzone metodami przyżyciowymi i jedynie w przypadku niektórych gatunków stosowane będą metody polegające na pobieraniu fragmentów lub całych okazów

#### B. Ochrona gatunków grzybów

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Rzadkie gatunki związane z martwym drewnem	Tworzenie warunków życia tym gatunkom	1. Monitoring martwych drzew. 2. Pozostawianie martwych drzew, złomów i wywrotów do ich biologicznego rozkładu w ilości niestwarzającej zagrożenia dla drzewostanów
2	Gatunki zagrożone, rzadkie i chronione	Monitorowanie różnorodności gatunkowej oraz stanu populacji	Badania będą prowadzone metodami przyżyciowymi i jedynie w przypadku niektórych gatunków stosowane będą metody polegające na pobieraniu fragmentów lub całych okazów

#### C. Ochrona gatunków zwierząt

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
Gatunki zagrożone, rzadkie i chronione	Monitorowanie różnorodności gatunkowej oraz stanu populacji, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków objętych siecią Natura 2000	Badania będą prowadzone metodami przyżyciowymi i jedynie w przypadku niektórych gatunków stosowane będą metody polegające na pobieraniu okazów

### II. Obszary ochrony czynnej

#### A. Ochrona czynna gatunków roślin

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Obuwik pospolity	1. Ochrona rzadkich i chronionych gatunków. 2. Realizacja uzależniona od dotacji zewnętrznych	Rozluźnianie zwarcia drzewostanu oraz warstwy krzewów
2	1. Gnidosz królewski. 2. Kosatka kielichowa. 3. Kruszczyk błotny. 4. Kukułki	1. Ochrona gatunków wilgotnych łąk, młak niskoturzycowych, torfowisk niskich, przejściowych i wysokich. 2. Realizacja uzależniona od dotacji zewnętrznych	1. Usuwanie drzew i wybranych gatunków krzewów. 2. Koszenie późną jesienią i usuwanie skoszonego materiału roślinnego
3	1. Groszek wielkoprzylistkowy 2. Pięciornik biały. 3. Tobołki alpejskie. 4. Sasanka otwarta	Ochrona rzadkich i chronionych gatunków	1. Poprawa warunków świetlnych, w tym usuwanie leszczyny, klonu i grabów (oddz. 72, 157). 2. Wykaszenie ekspansywnych gatunków runa
4	Rodzime gatunki roślin	Ochrona rodzimych gatunków roślin przed inwazją gatunków obcych, takich jak: 1) niecierpek gruczołowaty, 2) niecierpek drobnokwiatowy, 3) barszcz Sosnowskiego, 4) rdest ostrokończysty, 5) dąb czerwony, 6) czeremcha amerykańska, 7) klon jesionolistny, 8) robinia akacjowa, 9) róża pomarszczona	1. Usuwanie zagrażających gatunków obcych. 2. Cały obszar Parku, w miejscach występowania tych gatunków
5	Gatunki zagrożone, rzadkie i chronione	Monitorowanie różnorodności gatunkowej oraz stanu populacji, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków objętych siecią Natura 2000	Badania będą prowadzone metodami przyżyciowymi i jedynie w przypadku niektórych gatunków stosowane będą metody polegające na pobieraniu fragmentów lub całych okazów

#### B. Ochrona czynna gatunków grzybów

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Rzadkie gatunki związane z martwym drewnem	Tworzenie warunków życia tym gatunkom	1. Monitoring martwych drzew. 2. Pozostawianie martwych drzew, złomów i wywrotów do ich biologicznego rozkładu w ilości niestwarzającej zagrożenia dla drzewostanów
2	Gatunki zagrożone, rzadkie i chronione	Monitorowanie różnorodności gatunkowej oraz	Badania będą prowadzone metodami przyżyciowymi i jedynie w przypadku niektórych gatunków stosowane będą metody polegające na



		stanu populacji	pobieraniu fragmentów lub całych okazów
--	--	-----------------	-----------------------------------------

### C. Ochrona czynna gatunków zwierząt

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Bóbr europejski	Utrzymanie siedlisk występowania	Monitoring liczebności i rozmieszczenia bobra
2	1. Nocek rudy. 2. Mroczek posrebrzany. 3. Mroczek pozłocisty. 4. Mroczek późny. 5. Karlik malutki. 6. Karlik karliczek. 7. Karlik większy. 8. Borowiec wielki. 9. Borowiaczek. 10. Gacek brunatny. 11. Mopek	Ochrona nietoperzy	1. Ochrona drzew dziuplastych. 2. Utrzymanie miejsc przebywania kolonii rozrodczych (strychy) oraz miejsc hibernacji (ziemne piwnice) – około 200 sztuk
3	Chronione gatunki ptaków	Poprawa warunków bytowania	1. Kontrola i czyszczenie istniejących około 1000 sztuk budek lęgowych, wymiana zniszczonych, wywieszenie nowych. 2. Dokarmianie ptaków w okresie zimowym (przy osadach Parku). 3. Wyznaczanie stref ochronnych wokół gniazd gatunków objętych ochroną strefową. 4. Ochrona drzew dziuplastych
4	Wszystkie gatunki płazów występujące w Parku	Poprawa warunków bytowania	1. Ochrona miejsc rozrodu – czyszczenie zbiorników wodnych. 2. Ochrona płazów podczas wędrówek sezonowych – stawianie barier i przenoszenie płazów przez drogę
5	Owady błonkoskrzydłe	Ochrona owadów gniazdujących w glinie	Tworzenie siedlisk zastępczych – utrzymanie istniejących konstrukcji glinianych
6	Rzadkie gatunki zwierząt związane z martwym drewnem	Tworzenie warunków życia tym gatunkom	1. Monitoring martwych drzew. 2. Pozostawianie martwych drzew, złomów i wywrotów do ich biologicznego rozkładu w ilości niestwarzającej zagrożenia dla drzewostanów
7	Gatunki zagrożone,	Ograniczanie liczebności gatunków stanowiących zagrożenie dla gatunków rzadkich i	Odstrzały redukcyjne i monitoring stanu populacji: 1) jenota, 2) lisa, 3) norki amerykańskiej

	rzadkie i chronione	zagrożonych	
		Monitorowanie różnorodności gatunkowej oraz stanu populacji, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków objętych siecią Natura 2000	Badania będą prowadzone metodami przyżyciowymi i jedynie w przypadku niektórych gatunków stosowane będą metody polegające na pobieraniu okazów

### III. Obszary ochrony krajobrazowej

#### A. Ochrona czynna gatunków roślin

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
Monitorowanie różnorodności gatunkowej	Monitorowanie zagrożonych, rzadkich i chronionych gatunków roślin, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków objętych siecią Natura 2000	Badania będą prowadzone metodami przyżyciowymi i jedynie w przypadku niektórych gatunków stosowane będą metody polegające na pobieraniu fragmentów lub całych okazów

#### B. Ochrona czynna gatunków grzybów

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
Gatunki zagrożone, rzadkie i chronione	Monitorowanie różnorodność gatunkowej	Badania będą prowadzone metodami przyżyciowymi i jedynie w przypadku niektórych gatunków stosowane będą metody polegające na pobieraniu fragmentów lub całych okazów

#### C. Ochrona czynna gatunków zwierząt

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
Gatunki zagrożone, rzadkie i chronione	Monitorowanie różnorodności gatunkowej oraz stanu populacji, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków objętych siecią Natura 2000	Badania będą prowadzone metodami przyżyciowymi i jedynie w przypadku niektórych gatunków stosowane będą metody polegające na pobieraniu okazów

**WSKAZANIE OBSZARÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ ŚCISŁĄ, CZYNNĄ  
ORAZ KRAJOBRAZOWĄ**

Lp.	Rodzaj ochrony	Lokalizacja <sup>1)</sup>	Powierzchnia ogółem w ha
1	Ochrona ścisła	<p>1. Obręb Ochronny Wigry - 1c, d, f, g, i; 2b, d, i, j; 3b, c, g, k, m; 4f, g, h, 5m, z, cx; 6d, h; 7i, j, k; 8l, m; 9ix; 11d, f, g; 12b, c, f, l, n, o, y; 14g, h; 15a, c; 16a; 17a, b, 18a, b; 21b, j, k, l, p, r; 24f, x; 25a, b; 26a, b, f; 40g, h, 43b, c, d, f, l, m, n; 54k; 61d, f, g, h, m; 77Aa, b, c, d, f; 78c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n; 86a, g, h, j, l, n, p; 87a, b; 98f, g, i, j, k, o; 98A; 99a, b, c, d, g, h, i, j; 110b, c, d, h, i, j, l, m; 111a, b, c, d, f, h, j, n, o, p; 121c, d, f; 122a, i, l, m, n; 127h; 128; 129a, b; 134f; 135h, j, k; 136c, d; 141a, b, f; 143b, c; 144b, c; 147c, d; 150a; 157b; 179; 180; 181; 182.</p> <p>2. Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 233i; 235g; 236a, b, c, d, f; 253b, f; 266d, i, j; 267g, h, i, l; 274c; 275a; 276a, b, c; 277g, h, i; 278c; 285a, b; 301d, f, j; 360h, i; 361d, f, g, h, i, j; 370a, b, c, d, f, h.</p> <p>3. Wodny Obwód Ochronny - 192, 193, 194, 195, 196</p>	623,17
2	Ochrona czynna	<p>1. Obręb Ochronny Wigry - 1a,b,h, j-n; 2a, c, f-h, k-m; 3a, d, f, h-j, l, n; 4a-d, i, j; 5a, c, g-l, n-y, ax, bx; 6a-c, f, g; 7a-h; 8a-k; 9z, bx-hx, 10a, b, m, s-w, ax-lx; 11a-c, h-l; 12a, d, g-k, m, p-x; 13a, b; 14a, b i-m; 15b, d; 16b-d; 17c-h; 18c-i; 19; 20; 21a, c-i, m-o; 22; 23; 24a-d, g-w; 25c-m; 26c, d, g-n; 27d, j, m-o; 28-36; 37a-h, j; 38; 39b, d-k, m-s; 40f, i-n; 41; 42; 43a, g-i, k, o-s; 44-46; 47a, c-m; 48; 49b-d, n-w; 50-52; 53a, d-o; 54a-j; 55-60; 61a-c, j-l, n-r; 62a-g, 63-77; 78a,b, o-r; 79-84; 85h-l; 86b-f, i, k, m, o; 87c-f, i, r-z; 88-93; 94-97; 98a-d, h, l-n; 99f; 100-106; 107a-f, k, m-s, w; 108; 109; 110a, f, g, k; 111g, i, k-m, r, s; 112-116; 117a-d, p; 118-120; 121a, b, g-j; 122b-h, j-k, o-r; 123-126; 127a-g, i-l; 129c-h, j-m; 130-133; 134a-d, 135b-g, i, l, m; 136a, b, f; 137-139; 140a-j; 141c; 142; 143a, d-j; 144a, d-i; 145; 146; 147a, b, f, g; 148a, b, f, h-j; 149f, h-k; 150b-j; 151-156; 157a, c-g; 158-171; 172a, b, g, j-m; 173; 174; 183; 183A, działki o nr geodez. 295-298, 311-312, 315 w obrębie Nowa Wieś.</p> <p>2. Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 201m,n,r,s, cx-fx; 201A; 202, 203a, d, g; 204d, f, n-z, ax; 205; 206a-d, i, j, l, p, r, x-zp; 207-213; 214a, c-h; 215; 216a-f; 217-219; 220 b-o, s, w-z, ax-dx; 221; 221A; 222-227; 228a, b, d-j; 229; 230a,c, f-l; 231; 232; 232A; 233 a-h, j; 234; 235 a-f, h; 236g, h; 237-239; 240b,c, f-h, k-n, r, t-y; 241; 242; 243 a-j, l-n; 244g, h; 245c, d;</p>	11445,63

		<p>246-252; 253a, c, d; 254-265; 266 a-c, f-h, k-n; 267 a-f, j,k; 268-273; 274a, b, d, f; 275 b-f; 276 d-h; 277 a-f, j-l; 278a, b, d, f; 279-282; 283 g-i; 284 a-f; j,k; 285 c-f; 286-289; 290 a-d; 291-298; 299b, d,f, h-p, t, bx, cx; 300a, c-h, j-o, s-z, ax-gx; 301b,c, g-i, k, m-p; 302-306; 307a, i, j; 308 a-c, g-i; 309-336; 337a, b; 338-359; 360 a-g; 361 a-c, k; 362a-d, g-l, 363-369; 370g; 371-374; 375 b-i; 376 a, b, f, g, h; 377a, c-j; 378-392; 393a, g-i; 394-401, działki o nr geodez. 19/1, 46/1 w obrębie Bryzgiel, 82, 105, 136, 189, 248/6, 257 w obrębie Krusznik.</p> <p>3. Wodny Obwód Ochronny - 184-187, 188A, 188B, 188C, 189-191, 197-200</p>	
3	Ochrona krajobrazowa	<p>1. Obręb Ochronny Wigry - 5b, d, f; 9a-y, ax; 10m; 14c, d, f; 27a-c,f-i, k, l, p, r; 36A; 37i; 39a, c, l; 40a-d; 47b; 49a, f-m; 53b, c; 62h-l; 85a-g; 87g, h, j-p; 93A; 107g-j, l, t; 117f-o; 140k; 141d, g, h; 148c, d, g; 149a-d, g; 172c-f, h, i; 175; 176; 177; 178; działki o nr geodez. 209-214, 217, 220,223, 224, 230, 232, 235, 236, 238-241, 243, 249-252, 259, 260, 277-280, 283-294, 299-310, 313, 314, 316-319, 321, 327, 331, 332, 340, 342, 343, 348-355, 364, 365, 370, 371, 386-389, 407-409, 413-415, 419-422, 424, 426-437, 452-455, 462, 464, 490, 491, 496, 497, 505, 509, 515, 516, 519, 520, 525-528, 531, 532, 592, 593, 614/5, 614/7, 615/2 w obrębie ew. Nowa Wieś, dz. o nr geodez. 425, 555 w obrębie ew. Leszczewek, dz. o nr geodez. 1, 2, 25,45 w obrębie ewid. Leszczewo, dz. o nr geodez. 24/5-24/11, 32/25, 32/26 w obrębie ew. Gawrych Ruda; dz. o nr geodez. 41/1 w obrębie Czerwony Folwark,</p> <p>2. Obręb Ochronny Maćkowa Ruda - 201a-l, o, p, t-z, ax, bx; 201Aa-d; 202Aa, b; 203b, c; 204a-c, g-m; 206f-h, k, m-o, s-w, ax-mx; 214b, i, j; 216g, h; 220a, p, r, t; 228c, k-n; 230b, d; 240a, d, i, j, o, p, s; 243k; 244a-f; 245a, b; 283b-f; 284g-i; 290f; 299a, c, r, s, w-z, ax; 300b, i, p, r; 301a, l, r-z, ax-cx; 307b-h; 308d, f; 337c; 362f; 375a; 376c, d; 377b; 393b, c, d; działki o nr geodez.: 18, 19, 20/2, 20/3, 89,90,91 w obrębie ew. Rosochaty Róg, 79/1, 81/1, 82, 84/1, 85/1, 89, 103, 104 120, 134, 135, 190, 232, 257, 270 w obrębie ew. Krusznik, 20 w obrębie ew. Bryzgiel, 211, 212, 478, 342 w obrębie ew. Maćkowa Ruda</p>	2919,10
Razem:			14987,90

<sup>1)</sup> Obszary zajmowane przez ekosystemy leśne, nieleśne lądowe i wodne zostały przestrzennie podzielone na oddziały oznaczone liczbą lub liczbą i dużą literą oraz pododdziały oznaczone literą. Podział na oddziały, pododdziały, oraz obręby i obwody ochronne przyjęto zgodnie z mapami przeglądowymi obrębów ochronnych Wigry i Maćkowa Ruda, sporządzonymi przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji

Leśnej Oddział w Warszawie, w skali 1:20 000, wg stanu na dzień 1 stycznia 1996 r. Podział na obszary objęte ochroną czynną przyjęto zgodnie z mapą pod tytułem: "Kierunki ochrony", sporządzoną przez Park w skali 1 : 25 000, wg stanu na dzień 1 stycznia 2001 r. Podział na działki geodezyjne i obręby ewidencyjne jest zgodny z mapami ewidencji gruntów. Mapy znajdują się w siedzibie Parku, w miejscowości Krzywe.

Załącznik nr 5

**USTALENIE MIEJSC UDOSTĘPNIANYCH W CELACH NAUKOWYCH, EDUKACYJNYCH,  
KULTUROWYCH, TURYSTYCZNYCH, REKREACYJNYCH  
I SPORTOWYCH, Z PODANIEM MAKSYMALNEJ LICZBY OSÓB MOGĄCYCH  
PRZEBYWAĆ JEDNOCZEŚNIE W TYCH MIEJSCACH**

A. Miejsca udostępniane w celach naukowych

Miejsce udostępniane	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
Cały obszar Parku	50

B. Miejsca udostępniane w celach edukacyjnych, kulturowych i turystycznych

Lp.	Miejsce udostępniane <sup>1)</sup>	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	1. Jeziora: 1) Wigry (z wyłączeniem wysp), 2) Pierty (z wyłączeniem wyspy), 3) Leszczewek, 4) Omułówek, 5) Czarne koło Bryzgly, 6) Czarne koło Gawrych Rudy, 7) Mulaczysko, 8) Postaw. 2. Rzeka Czarna Hańcza poniżej Jeziora Wigry	625
2	Muzeum Wigier w Starym Folwarku	50
3	Ośrodek Edukacji Środowiskowej - oddz. 148, 149, 158	50
4	Centrum Informacji Turystycznej, wystawa przyrodnicza i sala audiowizualna w budynku dyrekcji Parku w Krzywem - oddz. 49g	50
5	Parking i punkt informacji turystycznej w Krzywem - oddz. 49g	200
6	Wystawa etnograficzna „Ocalić od zapomnienia” - oddz. 49j	50
7	Wystawa „Historia i tradycje rybactwa nad Wigrami”, Czerwony Folwark - oddział 175w	50
8	Obiekt edukacyjno – turystyczny „Dziupla” -	150

	oddz. 49i	
9	Pole biwakowe „Jastrzęby” - oddz. 230d	200
10	Pole biwakowe „Za szkołą” - oddz. 220r,t	60
11	Pole biwakowe „Gremzdówka” - oddział 299c	60
12	Pole biwakowe „Bindużka” - oddz. 337c	60
13	Stanica Żeglarska Bryzgiel - dz. 57/1	50
14	Stanica Żeglarska PTTK - dz. 553 obręb ew. Leszczewek	50
15	Stanica Żeglarska Stary Folwark - dz. 424 obręb ew. Leszczewek	50
16	Polana Powały - oddz. 376c,d, 377b	100
17	Pokoje gościnne w budynkach służbowych Parku: 1) Bryzgiel 41, 2) Gawarzec (Gawrych Ruda nr 58), 3) Leszczewek nr 40, 4) Lipniak nr 23, 5) Mikołajewo nr 34, 6) Maćkowa Ruda nr 57, 7) siedziba Dyrekcji Parku w Krzywem	43
18	Wigierska Kolejka Wąskotorowa w Obrębie Ochronnym Maćkowa Ruda na działkach nr 72/3, 71/2, 88/3, 87/1, 86/1, 85/1, 104/1, 103/1, 103/2, 124, 123/2, 122/2, 143/2, 142/2, w obrębie ew. Ateny, 232/3, 232/6 w obrębie ew. Bryzgiel, 13, 14 w obrębie ew. Sarnetki	200

### C. Miejsca udostępniane w celach rekreacyjnych i sportowych

Lp.	Miejsce udostępniane <sup>1)</sup>	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Plaża w Obwodzie Ochronnym Krzywe - oddz. 47b	200
2	Plaża i kąpielisko na działce 425 - obręb ew. Leszczewek (wieś Stary Folwark, koło Muzeum Wigier)	100
3	Plaża i kąpielisko na działce 553 - obręb ew. Leszczewek (wieś Stary Folwark, ośrodek PTTK)	100
4	Plaża na działce 20/31 - obręb ew. Piertanie	30
5	Plaża na działce 129 - obręb ew. Gawrych Ruda	100

<sup>1)</sup> Obszary zajmowane przez ekosystemy leśne, nieleśne lądowe i wodne zostały przestrzennie podzielone na oddziały oznaczone liczbą lub liczbą i dużą literą oraz pododdziały oznaczone literą. Podział na oddziały, pododdziały, oraz obręby i obwody ochronne przyjęto zgodnie z mapami przeglądowymi obrębów ochronnych Wigry i Maćkowa Ruda, sporządzonymi przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Warszawie, w skali 1:20 000, wg stanu na dzień 1 stycznia 1996 r. Podział na obszary objęte ochroną czynną przyjęto zgodnie z mapą pod tytułem: “Kierunki ochrony”, sporządzoną przez Park w skali 1 : 25 000, wg stanu na dzień 1 stycznia 2001 r. Podział na działki geodezyjne i obręby

ewidencyjne jest zgodny z mapami ewidencji gruntów. Mapy znajdują się w siedzibie Parku, w miejscowości Krzywe.